

Психолінгвістика

Мета курсу

Психологічні особливості процесів утворення, сприйняття та формування мовлення у їх взаємодії з системою мови, моделі мовленнєвої діяльності та психофізіологічної мовленнєвої організації людини.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких конкретних завдань:

- ▶ аналіз загальних теоретичних моделей породження і сприйняття мовлення;
- ▶ Теоретичне та емпіричне дослідження вербальних асоціацій;
- ▶ визначення факторів сприйняття та розпізнавання мовлення;
- ▶ дослідження та опис дитячого мовлення;
- ▶ вивчення проблеми аналізу психолінгвістики тексту;
- ▶ відпрацювання загальнотеоретичних проблем етнопсихолінгвістики та проблем мовленнєвого впливу;
- ▶ вивчення феномену мовної особистості.

Структура навчальної дисципліни

Тема 1. Психолінгвістика як наука: сутність, предмет і завдання	Тема 9. Теорії міжкультурної комунікації
Тема 2. Історія становлення психолінгвістики	Тема 10. Багатомовність, вікова психолінгвістика та мовленнєві центри головного мозку
Тема 3. Сутність, предмет і завдання психолінгвістики та історія її становлення	Тема 11. Мовна особистість у психолінгвістиці
Тема 4. Методи психолінгвістичних досліджень	Тема 12. Багатомовність та мовна особистість у психолінгвістиці
Тема 5. Психолінгвістичні моделі мовлення, теорії та аспекти його вивчення	Тема 13. Комунікативна поведінка мовної особистості
Тема 6. Сутність характеристики етнопсихолінгвістики	
Тема 7. Соціально-психологічні аспекти етнопсихолінгвістики	
Тема 8. Сутність та соціально-психологічні аспекти етнопсихолінгвістики	

Теми практичних занять

1	Психолінгвістика як наука: сутність, предмет і завдання
2	Історія становлення психолінгвістики
3	Методи психолінгвістичних досліджень
4	Психолінгвістичні моделі мовлення, теорії та аспекти його вивчення
5	Сутність та соціально-психологічні аспекти етнопсихолінгвістики
6	Теорії міжкультурної комунікації
7	Мовна особистість у психолінгвістиці
8	Багатомовність та мовна особистість у психолінгвістиці
9	Комунікативна поведінка мовної особистості

Самостійна робота

1	Зародження психолінгвістики як науки
2	Американський напрям у розвитку психолінгвістики
3	Європейський напрям у розвитку психолінгвістики
4	Радянський напрям у розвитку психолінгвістики
5	Найбільш відомі школи психолінгвістів
6	Новітні досягнення сучасної психолінгвістики
7	Теорія міжкультурної комунікації
8	Зв'язок психолінгвістики, етнолінгвістики та лінгвокультурології

Методи навчання

- ▶ Вербальні методи навчання: лекція (інформаційно-рецептивний, проблемний, пошуковий методи), пояснення (індуктивний та дедуктивний метод), розповідь (репродуктивний).
- ▶ Наочні методи навчання: ілюстрація, демонстрація.
- ▶ Практичні методи навчання: виконання психолінгвістичних методик, написання висновків і рекомендацій за їх результатами, індивідуальні психолінгвістичні роботи аналітичного характеру.

Методи контролю

- ▶ Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
- ▶ Методи письмового контролю: контрольні письмові роботи, програмовані письмові роботи.
- ▶ Методи лабораторно-практичного контролю: виконання практичних завдань, контроль за допомогою комп'ютера (навчально-контрольні програми).
- ▶ Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, вміння самостійно оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрями власного навчального процесу, самоаналіз і т. ін.

Рекомендована література

Базова

- ▶ Воробйова Л.М. Основи психолінгвістики / Л.М. Воробйова. – Рівне, 2007. – 192 с.
- ▶ Воробйова Л.М. Психолінгвістичний глосарій / Л.М. Воробйова. – Рівне, 2011. – 128с.
- ▶ Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. С. 11-42.
- ▶ Карпіловська Є.А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток», 2003. 184с.
- ▶ Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. С.31-34.
- ▶ Селіванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. – К.: Фитосоцицентр, 2002. – 336с.
- ▶ Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. – Полтава: Довкілля-К, 2008.
- ▶ Andrews, R. (2003), *Research Questions*. London: Continuum
- ▶ Bown, Claire (2008). *Linguistic fieldwork: A practical Guide*. London: Palgrave Macmillan
- ▶ Green, Georgia M. & Morgan, Jerry L. (1996) *A Practical Guide to Syntactic Analysis*. Cambridge University Press.
- ▶ Kepsner, Stephan & Reis, Marga. (2005). *Linguistic evidence empiricl, theoretical, and computational perspectives*. Berlin; New York: Mouton de Gruytor
- ▶ Johnstone, Barbara. 2000. *Qualitative methods in sociolinguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- ▶ Litosseliti, Lia. 2010. *Research methods in linguistics*. London: Continuum.
- ▶ Seley, Alison. 2010. *Researching English language*. London: Routledge.
- ▶ Wray, Alison & Aileen Bloomer. 2006. *Projects in linguistics*. London: Hodder Arnold.

Допоміжна

- ▶ Куранова С.І. Основи психолінгвістики / С.І. Куранова. – К.: Академія, 2012. – 208 с.
- ▶ Перебийніс В.І. Статистичні методи для лінгвістів: Навч. посібник. – Вінниця, 2002.
- ▶ ПСИХОЛОГІЯ МОВЛЕННЯ І ПСИХОЛІНГВІСТИКА: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Калмикова Л.О., Калмиков Г.В., Лапшина І.М., Харченко Н.В.; За заг. ред. Л.О.Калмикової. – К.: ПереяславХмельницький педагогічний інститут, в-во “Фенікс”, 2008. – 245 с.
- ▶ Современная американская лингвистика: Фундаментальные направления / Под ред. А.Е.Кибрика, И.М.Кобозевой и И.А.Секериной. – М., 2002. – Изд.2-е, испр. и доп.
- ▶ Сосюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К., 1998. Особливо Вступ:розд.ІІ. “Дослідний матеріал і завдання лінгвістики; її зв’язок із суміжними дисциплінами”; розд.ІІІ “Предмет мовознавства”; розд. ІV “Лінгвістика мови та лінгвістика мовлення”; розд. V “Внутрішні та зовнішні елементи мови” та частина І. “Загальні принципи”: розд. ІІІ. Статична лінгвістика та еволюційна лінгвістика”.
- ▶ Widdowson, H.G. (2004), Text, Context, Pretext. Critical issues in discourse analysis. Oxford: Blackwell.